

**Lokaal Plan van Aanpak Versterking
Midden-Groningen 2021-2022**

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	<i>Waarom dit Plan van Aanpak</i>	3
1.2	<i>Flexibiliteit blijft nodig</i>	3
1.3	<i>Van zware versterking tot op-norm</i>	3
1.4	<i>Schade</i>	4
1.5	<i>Regulier of typologie</i>	5
1.6	<i>Funderingsproblematiek</i>	5
1.7	<i>Zorgen over uitvoeringscapaciteit</i>	5
2.	Adressen in de versterkingsaanpak	6
3.	Programma 2021-2022	7
3.1	<i>Uitgangspunten</i>	7
3.2	<i>Prioritering 2021-2022</i>	7
3.3	<i>Programma opname en beoordeling 2021-2022</i>	8
3.4	<i>Programma uitvoering 2021-2022</i>	9
4.	Doorkijk 2023 en verder	11
4.1	<i>Vervolg op basis van prioritering</i>	12
4.2	<i>Relatie met Meerjaren Versterkingsplan</i>	12
5.	Randvoorwaarden	14
5.1	<i>Tijdelijke huisvesting</i>	14
5.2	<i>Wet natuurbescherming</i>	14
6.	Risico's	16
	Bijlage 1. Achtergrond en kaders	18
	Bijlage 2. Tijdelijke wet Groningen	20
	Bijlage 3. Werkwijze van opname tot uitvoering	21
	Bijlage 4. Bijzondere programma's versterking	23
	Bijlage 5. Communicatie	26
	Bijlage 6. Bestuurlijke afspraken november 2020	29
	Bijlage 7. Globale doorkijk per dorp o.b.v. MJVP	31
	Bijlage 8. Definities	32

1. Inleiding

1.1 *Waarom dit Plan van Aanpak*

Het versterkingsprogramma is erop gericht om te bepalen of gebouwen voldoen aan de veiligheidsnorm van 10^{-5} . Hiertoe worden gebouwen getoetst aan de Nederlandse Praktijkrichtlijn Aardbevingsbestendig bouwen, oftewel de NPR 9998 (meer informatie hierover is te vinden in bijlage 1).

In de Lokale Plannen van Aanpak geven de gemeenten aan wat de prioriteringsvolgorde is van het beoordelen van gebouwen. Dit is wettelijk vastgelegd in artikel 13g van de Tijdelijke wet Groningen (die bij het schrijven van dit Lokaal Plan van Aanpak 2021-2022 nog niet door de Eerste Kamer was vastgesteld) en in artikel 6 van het Besluit Versterking Gebouwen Groningen. Hierin staat dat de gemeenteraad een programma van aanpak dient vast te stellen op basis van de risicoprofielen met daarin een prioritering van gebouwen die mogelijk versterking behoeven (zie ook bijlage 2).

Het Lokaal Plan van Aanpak vormt daarmee de opdracht van de gemeente aan de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Dat kan de gemeente niet alleen bepalen. In de wet is ook geregeld dat er afstemming moet zijn tussen de gemeenten onderling en dat zowel Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) als NCG het plan moeten toetsen op respectievelijk veiligheid en uitvoerbaarheid.

Naast opdracht voor de NCG biedt het Lokaal Plan van Aanpak ook inzicht aan de bewoners van Midden-Groningen over waar we staan in de versterking. Dat betekent niet dat er op adresniveau in staat wat er gaat gebeuren, maar wel op dorpsniveau.

1.2 *Flexibiliteit blijft nodig*

Al bij aanvang van de versterkingsopgave was duidelijk dat er voortdurend nieuwe inzichten zijn en veranderingen, waardoor het speelveld in beweging blijft. Dat is ook nu het geval. Het Plan van Aanpak is geschreven met de kennis van dat moment. Dat betekent bijvoorbeeld dat de typologieaanpak weliswaar is gevalideerd, maar bij het schrijven van het plan nog niet voor alle typologieën in het gebied. De kans is dan ook groot dat er in de komende anderhalf jaar ontwikkelingen zijn die het noodzakelijk maken om af te wijken van hetgeen in het Plan van Aanpak staat weergegeven.

Daarom is het ook van belang dat er naast het Lokaal Plan over de komende anderhalf jaar, ook een doorkijk is voor de periode daarna. Met die doorkijk (een prioritering) kunnen we makkelijker schakelen en inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Als er bijvoorbeeld meer capaciteit vrijkomt voor het beoordelen of uitvoeren van adressen, kunnen we op basis van die doorkijk eenvoudig doorschakelen en werken we dus nog steeds conform het Lokale Plan.

1.3 *Van zware versterking tot op-norm*

Daar waar nu de uitvoering van het versterkingsprogramma plaatsvindt zien we zware versterking, zelfs met grootschalige sloop/nieuwbouw tot gevolg. Dat is logisch omdat de projecten die nu worden uitgevoerd zijn gebaseerd op de versie van de NPR 9998 die destijds leidend was voor de beoordeling. Daarmee is het beeld ontstaan dat de versterking vooral een sloop/nieuwbouw opgave is. Dat is maar ten dele het geval.

Door de afbouw van de gaswinning en de daarmee veranderende dreiging, en door de verbeterde inzichten in de Groningse gebouwen, zien we dat voor panden die nu worden doorgerekend (op

basis van NPR 9998:2018) minder zware maatregelen nodig zijn. Dat betekent dat de uitkomst bij deze panden vaak versterken zal zijn in plaats van sloop-nieuwbouw.

Inmiddels zijn er ook panden doorgerekend op NPR 9998:2020 en we zien daar zelfs dat een groot deel van de panden daarvan helemaal niet meer versterkt hoeven te worden en direct “op norm” zijn. De kans is groot dat dit laatste ook geldt voor veel van de adressen die in dit Plan van Aanpak staan.

Vanuit het oogpunt van veiligheid is dit uiteraard een positieve ontwikkeling. De verschillen die hierdoor echter ontstaan tussen de groepen adressen die zijn beoordeeld op verschillende momenten leiden echter wel tot veel vragen en maatschappelijke onrust. Het is daarom belangrijk dat we eigenaren perspectief kunnen bieden, duidelijkheid bieden en aangeven wat zij kunnen verwachten. Daarnaast blijft het van het grootste belang dat de afhandeling van schademeldingen de hoogste prioriteit houdt en zo veel mogelijk in samenhang met de versterking wordt uitgevoerd.

1.4 Schade

Schadeherstel van daadwerkelijk opgetreden schade en het preventief versterken zijn twee verschillende zaken. Een gebouw kan schade hebben, zonder dat de veiligheid in het geding is. En andersom zien we ook voorbeelden van gebouwen die geen scheuren vertonen, maar toch niet blijken te voldoen aan de veiligheidsnorm. Ook zien we dat als gevolg van de dalende gaswinning en dalende seismiciteit de veiligheid wordt verbeterd, maar dat het aantal schademeldingen eerder lijkt toe te nemen dan af te nemen.

De schadeafhandeling is in handen van het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG). Versterken wordt georganiseerd door NCG. Schade en versterken kan echter niet los van elkaar worden gezien. Zo kan er samenhang zijn tussen verregaande schade en de noodzaak tot versterken.

Ook het combineren van de uitvoering van versterking en schadeherstel kan zinvol zijn. Dit voorkomt extra overlast voor de eigenaar en vergroot de mogelijkheden om de budgetten voor schadeherstel en versterking efficiënt in te zetten. Op 11 september 2019 hebben NCG en TCMG een samenwerkingsovereenkomst getekend, waarmee het mogelijk wordt om schadeafhandeling en versterking gelijktijdig uit te voeren. De aanpak wordt op basis van eerste ervaringen verder ontwikkeld.

Bewoners die zich door de aard van de schade onveilig voelen, kunnen zich melden voor de Acut Onveilige Situatie-procedure (AOS) bij IMG. IMG beoordeelt vervolgens binnen 48 uur of de situatie acut onveilig is en neemt indien nodig maatregelen (bijvoorbeeld het plaatsen van stutten). Bij een gegronde AOS wordt ook de gemeente geïnformeerd. Dit kan aanleiding zijn om te kijken of het adres voorkomt in het versterkingsprogramma en wat daar de stand van zaken is.

1.5 *Regulier of typologie*

Eén van de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen in de versterkingsaanpak is de introductie van de typologieaanpak. De typologieaanpak is bedoeld om versnelling in het beoordelingsproces te verkrijgen.

Het kost veel tijd om elk gebouw helemaal afzonderlijk te beoordelen. Daarom gaat NCG over op een eenvoudiger en snellere manier van beoordelen: de typologieaanpak. Met de typologie worden hetzelfde type woningen hetzelfde beoordeeld en niet één voor één afzonderlijk.

Bij het beoordelen van de veiligheid kijkt de bouwkundige eerst of een gebouw lijkt op andere gebouwen in het aardbevingsgebied. Dit betekent dat wel elk gebouw wordt bezocht en bekeken. Voor dertig typen gebouwen die het meest voorkomen, is door het onafhankelijke onderzoeksbureau TNO berekend hoe veilig ze zijn. De berekeningen van TNO zijn onafhankelijk getoetst door het Adviescollege Veiligheid Groningen. Als een gebouw binnen één van de dertig veel voorkomende types past, kan de bouwkundige op basis van de berekeningen die al gedaan zijn voor dit type en de locatie van het gebouw bepalen of versterking nodig is.

Gebouwen die niet onder een typologie gebracht kunnen worden, worden met de reeds bestaande methode aan de NPR getoetst.

1.6 *Funderingsproblematiek*

Sinds de NPR 2018 wordt gehanteerd, worden funderingen niet meer automatisch meegenomen in de beoordeling van een gebouw. Bij versterkingsprojecten kan dit tot problemen leiden. Als de fundering van een gebouw niet voldoende sterk is, kan het zijn dat versterkingsmaatregelen onvoldoende effect hebben. Dit leidt op dit moment tot vertraging in de uitvoering van een aantal versterkingsprojecten, ook in onze gemeente. Dit proberen we individueel op te lossen, maar het beste zou het zijn wanneer er een generieke regeling of aanpak zou zijn voor dit probleem in onze regio. In de gemeente Groningen is inmiddels een pilot opgestart en de uitkomsten daarvan willen we betrekken in een oplossing voor in onze gemeente en de rest van het aardbevingsgebied. Hierbij hebben we NCG, het ministerie van BZK en mogelijk ook IMG bij nodig

1.7 *Zorgen over uitvoeringscapaciteit*

Met de hierboven genoemde introductie van de typologieaanpak lijkt de gewenste snelheid in opname en beoordelen een feit te worden. Diezelfde snelheid zien we echter nog niet bij de uitvoering van de versterking. De uitvoeringscapaciteit loopt achter bij de beoordelingscapaciteit waardoor een stuwmeer aan uit te voeren versterkingsadviezen dreigt. Ook wanneer een deel van deze adviezen uiteindelijk niet meer leiden tot (zware) versterkingsprojecten lopen de beide trajecten (beoordelen en uitvoeren) onvoldoende gelijk op. Hiervoor wordt voortdurend aandacht gevraagd bij zowel NCG als het ministerie van BZK.

2. Adressen in de versterkingsaanpak

Gemeente Midden-Groningen telt ruim 32.460 adressen. Daarvan hebben 27.713 een woonfunctie. Het aantal adressen dat betrokken is in de versterkingsaanpak is 3.182. Dit zijn adressen die deel uit maken van de verschillende batches en programma's die de afgelopen jaren bestonden en de adressen die op basis van de Hazard and Risk Assessment (HRA) zijn toegevoegd.

Onderstaand een overzicht per dorp van het aantal adressen in de versterkingsaanpak, onderverdeeld in risicoclassificatie. In bijlage 1 is meer achtergrondinformatie te vinden over deze risicoclassificaties.

Situatie per 1-7-2021	Adressen verhoogd risico	Adressen licht-verhoogd risico	Adressen normaal risico	Totaal
Foxhol	0	0	1	1
Froombosch	1	22	3	26
Harkstede	1	49	8	58
Hellum	26	102	4	132
Hoogezand	1	117	23	141
Kolham	0	15	1	16
Kropswolde	0	0	1	1
Lageland	8	10	37	55
Luddeweer	13	5	4	22
Muntendam	0	2	0	2
Noordbroek	35	318	8	361
Overschild	85	117	44	246
Sappemeer	1	55	6	62
Scharmer	3	18	0	21
Schildwolde	64	164	92	320
Siddeburen	94	612	57	763
Slochteren	15	325	276	616
Steendam	26	55	67	148
Tjuchem	56	49	24	129
Tripscompagnie	1	0	0	1
Westerbroek	1	0	1	2
Woudbloem	1	5	12	18
Zuidbroek	4	32	5	41
Totaal	436	2.072	674	3.182

Dat een adres onderdeel is van de versterkingsaanpak betekent niet dat dit adres versterkt moet worden. Het betekent enkel dat het vermoeden aanwezig is dat het adres niet aan de veiligheidsnorm voldoet en dat het daarop moet worden beoordeeld.

3. Programma 2021-2022

3.1 *Uitgangspunten*

In het eerste Lokaal Plan van Aanpak versterking uit 2019 heeft de gemeente Midden-Groningen een aantal uitgangspunten opgenomen op basis waarvan de prioritering moet worden vormgegeven. Deze uitgangspunten zijn nog steeds van toepassing.

- Het tempo van de eigenaren (en bewoners) is bepalend voor de snelheid waarmee de versterking wordt uitgevoerd;
- De clustering en prioritering wordt naast veiligheid gemaakt op basis van enerzijds geografische logica en anderzijds, minstens even zwaarwegend, vanuit sociaal-maatschappelijke samenhang. Daarbij moet er ook ruimte zijn om panden met een normaal risicoprofiel te beoordelen als deze zich in een cluster bevinden met panden met een verhoogd en/of licht-verhoogd risico;
- Alle panden die in het verleden zijn geïnspecteerd moeten een versterkingsadvies (normbesluit) krijgen.
- Het tempo en de volgorde van de versterking wordt bepaald door de lokale stuurgroep in samenspraak met de dorpen en de woningcorporaties;
- Bewoners dienen ondersteuning te krijgen in de technische kant van de versterking, maar ook in de omgang met de sociale gevolgen van de versterking. Daarnaast dient tijdens de versterking oog te zijn voor reeds bestaande, niet versterking gerelateerde, problematiek. NCG heeft processen en afspraken met stakeholders (zoals sociaal team van gemeente, schuldhelpverleningsinstanties) om daar invulling aan te geven;
- Eigenaren die verzoeken om Opname en Beoordeling, ook wanneer hun pand geen verhoogd of licht verhoogd risico heeft, dienen een plek te krijgen in het versterkingsprogramma. Gezien de beperkte beoordelingscapaciteit, kan het zijn dat het vervolgens nog geruime tijd duurt voordat er een daadwerkelijke beoordeling plaatsvindt.

3.2 *Prioritering 2021-2022*

Het Lokaal Plan van Aanpak 2021-2022 bestrijkt de periode van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2022. Het heeft dus de looptijd van anderhalf jaar. In het plan geven we aan hoeveel adressen er in die periode moeten worden opgenomen en beoordeeld en van hoeveel adressen er in die periode de uitvoering kan starten.

Vanwege de in hoofdstuk 1.2 genoemde onzekerheden, is het van belang om een duidelijke prioritering te hanteren. De wet schrijft voor dat die prioritering in ieder geval moet bestaan uit de risicoprofielen zoals die voortkomen uit de HRA-berekeningen, maar daarbinnen moet ook geprioriteerd worden.

Voor zowel het opnemen en beoordelen als voor het uitvoeren van de versterkingsmaatregelen hanteren we de volgende uitgangspunten voor prioritering:

- Veiligheid: Eerst de adressen met een verhoogd risicoprofiel (P50), dan de adressen met een licht-verhoogd risicoprofiel (P90) en tot slot de adressen met een normaal risicoprofiel.
- Consistent beleid: Daar waar we al gestart zijn, streven we ernaar het gebied/dorp af te ronden. Dat wil zeggen dat we eerst adressen beoordelen en uitvoeren in gebieden en dorpen waar dit al eerder is gebeurd, voordat we in nieuwe dorpen en gebieden starten.
- Samenhang tussen gebouwen: We willen zoveel mogelijk dat op buurt- en dorpsniveau de uitvoering van de versterking gelijk plaatsvindt, of volgens een logische volgorde. Dat

betekent dat wanneer een gebied een hoge dichtheid van adressen met een verhoogd risicoprofiel heeft, de tussenliggende adressen met een licht-verhoogd of normaal risicoprofiel¹ ook worden betrokken.

- Complexe schade: Er zijn gebieden in onze gemeente waar de dichtheid van complexe schadegevallen hoog is. Vaak zijn dit ook gebieden met relatief veel adressen met een verhoogd risicoprofiel. Het snel beoordelen van deze adressen kan duidelijkheid scheppen en soms een belangrijke randvoorwaarde vormen voor het integraal oplossen van de problemen.

3.3 Programma opname en beoordeling 2021-2022

Om te bepalen welke adressen in 2021 en 2022 kunnen worden opgenomen en beoordeeld, is het eerst van belang om zicht te hebben op de capaciteit die daarvoor beschikbaar is. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in capaciteit voor reguliere beoordelingen en capaciteit voor typologische beoordelingen. Welke soort beoordeling kan worden toegepast ligt aan de kenmerken van het gebouw. Voldoet een gebouw aan de uitgangspunten van de typologieaanpak, dan wordt deze methode gebruikt. Voldoet een gebouw daar niet aan, dan moeten reguliere beoordelingsmethoden worden toegepast.

Tussen de gemeenten die te maken hebben met de versterkingsopgave is vervolgens afgesproken dat een deel van de capaciteit apart wordt gezet voor werkzaamheden die vooraf niet goed in te plannen zijn. Dit gaat om:

- Beoordelingen als gevolg van een acuut onveilige situatie (AOS), of versterking bijzondere situaties (VBS)
- Herbeoordelingen als gevolg van de bestuurlijke afspraken
- Adressen die uitvallen uit de typologieaanpak

Het resterende deel is verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal adressen dat nog moet worden beoordeeld. Wat dit betekent voor de gemeente Midden-Groningen staat in onderstaande tabel.

Beoordelingscapaciteit voor gemeente Midden-Groningen	2021 (3 ^e en 4 ^e kwartaal)	2022	Totaal
Regulier	39	62	101
Typologie	502	506	1.008
Totaal	541	568	1.109

Op basis van deze beschikbare capaciteit en op basis van de prioritering, komen we tot het volgende programma met adressen om op te nemen en te beoordelen in 2021 en 2022.

Onderstaande tabel geven het aantal adressen weer per dorp, per jaar en per soort beoordeling (regulier of typologisch).

Daarbij zijn er adressen die het primaire proces van NCG doorlopen van opname tot aan uitvoering (zie ook bijlage 3) en ook adressen die in een van de vele programma's zitten die in de loop der

---

¹ Voor zover onderdeel van de versterkingsaanpak.

jaren zijn ontstaan (zie ook bijlage 4). In dit Lokaal Plan van Aanpak maken wij hierin geen onderscheid.

Programma beoordeling (opname en normering) regulier	Adressen waarvan beoordeling start in 2021 (3 ^e en 4 ^e kwartaal)	Adressen waarvan beoordeling start in 2022	Totaal Lokaal Plan van Aanpak 2021-2022
Hellum	13		13
Schildwolde	17	23	40
Slochteren	8	9	17
Siddeburen		31	31
Totaal	38	63	101

Programma beoordeling (opname en normering) typologie	Adressen waarvan beoordeling start in 2021 (3 ^e en 4 ^e kwartaal)	Adressen waarvan beoordeling start in 2022	Totaal Lokaal Plan van Aanpak 2021-2022
Froombosch	4		4
Harkstede	35		35
Hellum	81	1	82
Hoogezand	28		28
Kolham	1		1
Lageland	1		1
Muntendam	2		2
Noordbroek	280		280
Sappemeer	30		30
Scharmer	1		1
Schildwolde	4	61	65
Siddeburen	35	397	432
Slochteren	23	46	69
Zuidbroek	6		6
Totaal	531	505	1.036

Bij de typologische beoordelingen zien we een lichte overschrijding van de beschikbare capaciteit. Dat komt door de samenhang tussen adressen. We willen niet midden in een straat of buurt een knip leggen. We verwachten dat de uiteindelijke capaciteit bij de typologieaanpak dusdanig flexibel is dat we dit hierbinnen kunnen oplossen.

3.4 Programma uitvoering 2021-2022

Wanneer blijkt dat na het opnemen en beoordelen een gebouw niet voldoet aan de norm en er een versterkingsadvies is opgeleverd, volgt de uitvoeringsfase, oftewel ontwerp en realisatie. De voorgenomen maatregelen moeten worden ontworpen en afgestemd op het gebouw en de uitvoering moet worden voorbereid. En uiteindelijk moeten de fysieke werkzaamheden plaatsvinden.

Omdat ook de capaciteit voor de uitvoering (ontwerp en realisatie) beperkt is, is ook hiervoor een regionale verdeling afgesproken. Bij die verdeling is niet het aantal adressen het uitgangspunt,

maar het aantal projecten. Dit heeft te maken met het verschil in benodigde tijd en inzet per adres tussen bijvoorbeeld rijwoningen en afzonderlijke boerderijen. Als rekenregel hanteren we dat er per project circa 10 adressen kunnen worden uitgevoerd.

Uitvoeringscapaciteit voor gemeente Midden-Groningen	2021 (3 ^e en 4 ^e kwartaal)	2022	Totaal
Projecten	11	25	36
Adressen (inschatting)	110	250	360

De doorlooptijden van de uitvoering (ontwerp en realisatie) zijn sterk afhankelijk van de situatie. Wat doet en wil de eigenaar? Hoe zwaar zijn de maatregelen, welke procedurele stappen moeten worden doorlopen, hoe is de samenhang met de omgeving? Daarom kunnen we wel plannen op de start van dit proces, maar niet op de doorlooptijd ervan. Dat kan pas als er meer informatie op projectniveau beschikbaar is. Op basis van deze capaciteit en op basis van de prioritering, levert dit het onderstaande programma voor uitvoering op.

Programma uitvoering (ontwerp en realisatie)	Adressen waarvan uitvoering start in 2021 (3 ^e en 4 ^e kwartaal)	Adressen waarvan uitvoering start in 2022	Totaal Lokaal Plan van Aanpak 2021-2022
Froombosch		1	1
Hellum	16		16
Lageland	14		14
Luddeweer	11		11
Noordbroek	14	1	15
Overschild	34	24	58
Scharmer	2	1	3
Schildwolde	10	18	28
Siddeburen	16	44	60
Slochteren	6	135	141
Tripscompagnie	1		1
Zuidbroek	1	2	3
Totaal	125	226	351

4. Doorkijk 2023 en verder

Het Lokaal Plan van Aanpak 2021-2022 bestrijkt de periode van 1 juli 2021 tot aan 31 december 2022. De versterkingsaanpak is echter al jaren geleden van start gegaan en ondanks alle berichten over het trage proces, is er in die afgelopen jaren wel van alles gebeurd. Om het programma voor 2021-2022 goed in perspectief te zien, is het belangrijk dat we aangeven wat er tot nu toe is gebeurd.

Tegelijkertijd vormt dit Lokaal Plan van Aanpak zeker niet het slotstuk van de versterkingsaanpak. De verwachting is dat het zeker tot 2024 duurt voordat alle adressen in de versterkingsaanpak zijn beoordeeld. Het uitvoeren van de versterkingsmaatregelen die voortkomen uit deze beoordelingen komt daar dan weer achteraan.

Onderstaand overzicht geeft weer hoeveel adressen er zijn beoordeeld tot en met de looptijd van dit Lokaal Plan van Aanpak en hoeveel er dan nog resteren. Datzelfde is in beeld gebracht voor de uitvoering. Daarbij is een belangrijke kanttekening dat de kans steeds groter wordt dat adressen na beoordeling direct op norm blijken te zijn en er dus geen uitvoering van maatregelen meer nodig is.

Programma beoordeling (opname en normering)	Adressen waarvan beoordeling is gestart voor 2021	Adressen waarvan beoordeling start in 2021-2022	Adressen waarvan beoordeling start na 2022
Foxhol	1		
Froombosch	5	4	17
Harkstede	9	35	14
Hellum	19	95	18
Hoogezand	24	28	89
Kolham	1	1	14
Kropswolde	1		
Lageland	54	1	1
Luddeweer	22		
Muntendam		2	
Noordbroek	49	280	33
Overschild	246		
Sappemeer	8	30	24
Scharmer	3	1	17
Schildwolde	179	105	37
Siddeburen	297	463	3
Slochteren	476	86	54
Steendam	148		
Tjuchem	129		
Tripscompagnie	1		
Westerbroek	2		
Woudbloem	12		6
Zuidbroek	9	6	26
Totaal	1.695	1.137	353

Dit betekent dat na dit Lokaal Plan van Aanpak nog 353 adressen over zijn binnen de versterkingsopgave van de gemeente Midden-Groningen die beoordeeld moeten worden. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat dit in 2023 plaatsvindt.

Voor de uitvoering geldt ook dat er bij veel adressen al gestart is met het uitvoeringsproces. Dat is niet altijd al zichtbaar, omdat de uitvoeringsfase begint met het ontwerpen en de benodigde procedures.

Programma uitvoering (ontwerp en realisatie) *	Adressen waarvan uitvoering is gestart voor 2021	Adressen waarvan uitvoering start in 2021-2022	Adressen waarvan uitvoering start na 2022
Foxhol	1		
Froombosch	3	1	22
Harkstede	9		49
Hellum	9	16	107
Hoogezand	6		135
Kolham			16
Kropswolde	1		
Lageland	29	14	12
Luddeweer	6	11	5
Muntendam			2
Noordbroek	20	15	326
Overschild	176	58	12
Sappemeer	4		58
Scharmer		3	18
Schildwolde	96	28	196
Siddeburen	103	60	600
Slochteren	81	141	394
Steendam	148		
Tjuchem	128		1
Tripscompagnie		1	
Westerbroek	2		
Woudbloem	11		7
Zuidbroek	6	3	32
Totaal	839	351	1.992

*) adressen inclusief scholenprogramma

4.1 Vervolg op basis van prioritering

Om op objectieve wijze de volgorde van zowel opname en beoordeling als uitvoering te bepalen, werken we met een prioriteringsvolgorde en met potentiële projecten. Deze projecten bevatten adressen die geografisch of op basis van kenmerken bij elkaar passen. De prioriteitsvolgorde is bepaald op basis van 2 elementen waaraan elk potentieel project is getoetst, namelijk risico en gebied. Eerst wordt geprioriteerd op risico en vervolgens wordt geprioriteerd op gebied.

4.2 Relatie met Meerjaren Versterkingsplan

Om voor het gehele versterkingsprogramma voor alle gemeenten zicht te krijgen op de uitvoering wordt tegelijk met het opstellen van de Lokale Plannen van Aanpak gewerkt aan een Meerjaren Versterkingsplan (MJVP). Dit heeft als doel om op de schaal van het hele aardbevingsgebied, op basis van lokale programma's van aanpak van de vijf aardbevingsgemeenten, sturing te geven op de

uitvoering en de planning van versterkingsoperatie. Het vormt daarmee de gezamenlijke visie van de gemeenten en NCG op het verloop van de versterkingsoperatie.

Het MJVP is niet een plan dat in beton gegoten is. Daarvoor kent de versterkingsaanpak te veel onzekerheden. Op basis van de Lokale Plannen van Aanpak wordt het MJVP periodiek bijgesteld. En de Lokale Plannen worden vervolgens op basis van de doorontwikkeling van het MJVP

Gezien het meerjarige karakter van de versterkingsoperatie en daarbij behorende onzekerheid is het MJVP dynamisch in de zin dat gemeenten jaarlijks de programma's van aanpak vaststellen. De programma's zijn sturend voor de uitvoeringsplanning en deze wordt periodiek geactualiseerd. En bij het eerstvolgend Lokale Plan van Aanpak, of bij tussentijdse aanpassingen, zal worden gekeken naar de stand van het MJVP. Het MJVP en de Lokale Plannen van Aanpak vormen zo een logisch geheel.

Op basis van de conceptversie van het MJVP kunnen we zeer globaal per dorp laten zien hoe de versterkingsaanpak zich zal ontwikkelen. In bijlage 7 is ter illustratie een globale planning opgenomen die voortkomt uit het concept MJVP.

5. Randvoorwaarden

5.1 Tijdelijke huisvesting

Versterken van panden betekent over het algemeen dat het pand voor bepaalde tijd niet kan worden gebruikt. Daarom moet in tijdelijke huisvesting worden voorzien. We willen dat de tijdelijke huisvesting past bij de mogelijkheden die de gebruiker van het pand heeft. Daarom willen we inzetten op:

1. De eigenaar/gebruiker/bewoner regelt zelf tijdelijke huisvesting en ontvangt hiervoor een vergoeding;
2. Gebruik van panden in bezit van corporaties en andere woningbezitters;
3. Gebruik van nog te bouwen permanente panden;
4. Gebruik van nog te bouwen tijdelijke panden.

Op basis van gegevens van de NCG is voor Midden-Groningen bepaald dat er circa 100 tijdelijke woningen nodig zijn om de huisvesting van eigenaren en bewoners die niet zelf in tijdelijke huisvesting kunnen voorzien op te vangen. Daarnaast is er voor de projecten die onder de Bouwimpuls vallen ook tijdelijke huisvesting nodig. De tijdelijke huisvesting die door de Bouwimpuls wordt ontwikkeld kent een kortere looptijd dan de wisselwoningen van NCG.

Daartoe zijn de volgende (globale) locaties in beeld:

Dorp	Aantal	Status / bijzonderheden
Overschild	30	Gerealiseerd
Steendam	10	Huur bestaande recreatiewoningen ²
Steendam	40	Plan in ontwikkeling
Siddeburen	23	Plan in ontwikkeling
Siddeburen	8	Plan in ontwikkeling (Bouwimpuls)
Slochteren	10	Plan in ontwikkeling
Slochteren	14	Plan in ontwikkeling (Bouwimpuls)
Lageland	6	Plan in ontwikkeling (Bouwimpuls)
Totaal	141	

Voor veel van bovenstaande locaties vindt op dit moment de uitwerking plaats. Dat gebeurt in overleg en samenspraak met de grondeigenaren en met omwonenden.

5.2 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, die in 2017 in de plaats is gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet geeft beperkingen voor het aantal gebouwen dat tegelijkertijd natuurvrij mag zijn. Dat betekent dat in een bepaald gebied (de wet noemt dit salderingsgebieden) het aantal versterkingsprojecten dat tegelijkertijd in uitvoering is gemaximeerd is. Het doel hiervan is te voorkomen dat voor bepaalde kwetsbare diersoorten (zwaluwen, mussen en vleermuizen) er op enig moment onvoldoende leefruimte is.

De provincie Groningen is hier het bevoegd gezag. Voor de versterkingsopgave heeft de provincie een generieke ontheffing vastgesteld waarin dit maximum op 25% is gezet per salderingsgebied. Dus

---

² De huur van woningen stopt zodra de 40 wisselwoningen in Steendam zijn gerealiseerd

maximaal 25% van de gebouwen mag tegelijkertijd in uitvoering zijn. Voor heel veel gebieden is dit helemaal geen probleem, maar in sommige gebieden staat deze regeling wel op gespannen voet met de gewenste snelheid en voortgang van de versterking. Voor de kern van Overschild is destijds al een verruiming van deze ontheffing overeengekomen met de provincie tot maximaal 50%.

6. Risico's

Er is een groot aantal risico's en aandachtspunten die moeten worden benoemd.

Impact op inwoners en leefbaarheid dorpen

De versterking heeft een grote impact op onze inwoners en de dorpen waar versterking plaatsvindt. Zeker in de gebieden waar sprake is van grootschalige sloop-nieuwbouw en bewoners voor langere tijd uit hun woning moeten. De belangrijkste factor hierbij is betrouwbaarheid en het nakomen van afspraken en toezeggingen. Zaken gaan in dit dossier telkens anders dan we ons hadden voorgenomen. Dat maakt dat inwoners nieuwe uitspraken en toezeggingen met argusogen bekijken en weinig vertrouwen hebben in het realisme ervan. Dit zorgt voor veel spanningen bij inwoners en zet de leefbaarheid van dorpen en wijken onder druk. De verschillende kaders en uitgangspunten die soms per dorp of wijk van toepassing zijn, zetten dit verder onder druk. Wij streven ernaar om gebieden (dorpen of wijken) zoveel mogelijk geclusterd te beoordelen, zodat we zoveel mogelijk voorkomen dat er verschillen ontstaan binnen gemeenschappen. Met de voortdurend schuivende panelen is dit echter niet gegarandeerd.

Tijdelijke huisvesting

Zoals in Hoofdstuk 5 aangegeven worden er meerdere locaties voor tijdelijke huisvesting gerealiseerd. Dit zijn langdurige processen. Zowel technisch als procedureel moet er veel gebeuren en ook moeten we niet onderschatten wat de impact van tijdelijke huisvesting is op omwonenden. En daarbij is het woord tijdelijk relatief. Veelal zullen de betreffende wisselwoningen meerdere jaren gebruikt worden.

Samen met NCG en grond- en vastgoedeigenaren wordt gewerkt aan alternatieven voor de tijdelijke woningen. Bijvoorbeeld door woningen te ontwikkelen op ontwikkellocaties, die eerst als wisselwoning worden gebruikt en vervolgens als definitief te bewonen woning.

Herbeoordelingen

Op basis van de in november 2020 gemaakte bestuurlijke afspraken (zie bijlage 6) hebben veel eigenaren recht op een herbeoordeling. Hoeveel eigenaren echter van dit recht gebruik maken is vooraf moeilijk in te schatten. Op basis van een eerste inventarisatie is een deel van de beoordelingscapaciteit gereserveerd voor herbeoordelingen.

Uitvoeringscapaciteit

De beperkte beoordelingscapaciteit is bepalend voor de reikwijdte van dit Lokaal Plan van Aanpak. Maar er zijn meer plekken waar capaciteit een knelpunt kan zijn. Zo is de organisatorische capaciteit bij NCG mogelijk een knelpunt zolang vacatures voor projectmanagers en bewonersbegeleiders niet worden ingevuld. Daarnaast wordt met het grote aantal planvormingstrajecten steeds meer gevraagd van de gemeentelijke organisatie. Door NCG wordt bekeken of en op welke wijze gemeenten ondersteund kunnen worden in onder andere het vergunningverleningsproces. En ook de uitvoering van projecten staat onder druk in de huidige markt voor aannemers.

Funderingsproblematiek

Zoals in de inleiding van dit Lokaal Plan van Aanpak al is aangegeven worden steeds meer eigenaren in de versterkingsaanpak geconfronteerd met vertraging als gevolg van funderingsproblematiek. Een duidelijk, ruimhartig en generiek als oplossing hiervoor ontbreekt op dit moment. Dat geldt met name voor de situaties waarbij de staat van fundering niet direct leidt tot een

veiligheidsprobleem, maar dit op termijn wel zou kunnen ontstaan. Indien een dergelijk kader niet spoedig beschikbaar is, voorzien we op verschillende plekken vertraging ontstaan in de uitvoering van de versterking.

Bijlage 1. Achtergrond en kaders

Gaswinning en versterking

De versterkingsaanpak is in 2015 gestart onder regie van Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Het doel van het versterken van gebouwen is dat iedereen in Groningen net zo veilig moet kunnen leven als iemand in de rest van Nederland. Hiervoor is in 2015 door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) het advies van de commissie Meijdam vastgesteld. Kern van dit advies is dat de jaarlijkse kans om binnen of nabij een gebouw te overlijden als gevolg van een aardbeving niet groter mag zijn dan 10^{-5} (1 op 100.000). Deze norm wordt ook gehanteerd bij natuurrampen zoals overstromingen en windhozen. Om te kunnen bepalen of een woning voldoet aan deze norm is de Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 (NPR 9998) ontwikkeld.

De Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR 9998)

Om te kunnen bepalen of de gebouwen en woningen in het gebied voldoende aardbevingsbestendig zijn, is de NPR 9998 ontwikkeld. Met dit beoordelingskader kunnen individuele huizen doorgerekend worden of zij voldoen aan de veiligheidsnorm van 10^{-5} per jaar. Volgens deze norm voor het veiligheidsrisico mag de jaarlijkse kans op overlijden als gevolg van de effecten van de gaswinning maximaal 1:100.000 (= 0,001%) zijn. De eerste versie van de NPR 9998 is in 2015 uitgebracht. Er werd toen nog uitgegaan van een voortdurende gaswinning van 30 miljard kuub gas per jaar.

De meest recente versie van de NPR 9998 is die van 2020. Hierin zijn aanpassingen gedaan op basis van nieuwe kennis over de sterkte en het gedrag van Groningse woningen. Daarnaast wordt in deze versie rekening gehouden met een veel lagere gaswinning en de afbouw ervan. Deze lagere gaswinning zorgt ervoor dat de kans op zware aardbevingen is afgenomen en daarmee de dreiging veel lager is dan in 2015.

Tevens zijn de tijdvakken van belang. De NPR gaat uit van een afnemende gaswinning en daarmee afname van de seismiciteit. Elk tijdvak hoort bij een bepaalde hoogte van de gaswinning. Op dit moment wordt gerekend met NPR 9998:2020 tijdvak 5.

De norm waaraan wordt getoetst (de 10^{-5}) wijzigt dus niet, maar het beoordelingskader waarmee wordt getoetst is wel aan wijzigingen onderhevig. Al deze wijzigingen zijn technisch uitlegbaar en verklaarbaar, maar leiden tot verschillen binnen groepen en clusters. Gemeenten worden hiermee geconfronteerd en zijn genoodzaakt om deze aanpassingen te accepteren en uit te leggen aan de inwoners. Daarmee staat de maatschappelijke acceptatie ervan onder druk.

Wijziging prioritering versterken

Tot de zomer van 2018 werd het versterkingsprogramma uitgevoerd volgens de Meerjaren Programma's (MJP) van de NCG. De prioritering en volgorde van de beoordelen adressen werd bepaald vanuit een gebiedsgerichte en risico-gestuurde aanpak. Daarbij werd gewerkt "van binnen naar buiten en van rij naar vrij". Vanaf eind 2017 werden de eerste versterkingsadviezen opgeleverd, en werd duidelijk dat de betreffende woningen (zwaar) versterkt moesten worden en in veel gevallen sprake was van sloop-nieuwbouw. Dit is voor het kabinet één van de redenen geweest om begin 2018 te besluiten om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel als mogelijk volledig af te bouwen en de Mijnraad om advies te vragen over het vervolg van de versterking.

De Mijnsraad kwam tot de volgende aanbevelingen:

- Daar waar vergaande verwachtingen bij bewoners zijn gewekt kan worden doorgegaan met de versterkingsaanpak zoals afgesproken;
- Voor de overige adressen wordt de prioritering aangehouden op basis van de beschikbare risicomodellen op basis van de HRA. Beoordeling moet gebeuren op het meest actuele beoordelingskader;
- Ontwikkel een versnellingsaanpak gebaseerd op standaardversterkingsmaatregelen.

De minister van EZK heeft dit advies van de Mijnsraad opgevolgd en besloten de aanpak van de versterking te wijzigen. Van gebiedsgerichte risicosturing naar pandgerichte risicosturing.

Het HRA-model

Sinds de zomer van 2018 worden de uitkomsten van het *Hazard and Risk Assessment* (HRA) model gebruikt om een prioritering aan te brengen in de versterkingsopgave. Dit HRA-model bestaat uit een serie van modellen over onder meer grondversnelling, bodemopbouw en gebouwtypologieën. Het model berekent op basis van kansberekening het te verwachten veiligheidsrisico van individuele gebouwen. Hierbij zijn de volgende categorieën onderscheiden:

Verhoogd risicoprofiel: dit zijn gebouwen waarvan het waarschijnlijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm. In de statistiek wordt dit ook wel aangeduid met de term P_{50} , P_{mean} of *verwachtingswaarde*. Deze gebouwen moeten met voorrang worden onderzocht.

Licht verhoogd risicoprofiel: dit zijn gebouwen waarvan het mogelijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm. In de statistiek wordt dit ook wel aangeduid met de term P_{90} of onzekerheidsmarge. De gebouwen met een licht verhoogd risicoprofiel worden in principe na de woningen met een verhoogd risicoprofiel onderzocht.

Normaal risicoprofiel: dit zijn gebouwen waarvan het waarschijnlijk is dat zij voldoen aan de veiligheidsnorm.

Sinds 2018 besluit de minister van EZK jaarlijks over de hoogte van de gaswinning uit het Groningenveld. Dat gebeurt op 1 oktober. Voorafgaand daarop moet een aantal onderzoeken en rapportages worden gedaan op basis waarvan de minister kan besluiten. Dat betekent dat ook jaarlijks een berekening op basis van het HRA-model wordt gedaan, behorende bij het winningsniveau waarover wordt besloten.

Snel na het besluit over de gewijzigde aanpak bleek de HRA niet geschikt om op adresniveau te bepalen of een pand wel of niet aan de veiligheidsnorm voldoet. Het beoordelen van individuele gebouwen bleef noodzakelijk. Ook bleken er onverklaarbare uitkomsten uit de HRA te komen. Daarom hebben de gemeenten het standpunt ingenomen dat de HRA alleen kan dienen als middel om mee te prioriteren.

De HRA-berekening wordt jaarlijks opnieuw uitgevoerd, zodat steeds met de nieuwste inzichten wordt gewerkt. In 2019 leidde dat ertoe dat er nieuwe adressen in beeld kwamen. Bij het toepassen van de gegevens uit het risicomodel geldt de bestuurlijke afspraak dat een adres een gelijk of hoger risicoprofiel kan krijgen, maar nooit een lager risicoprofiel. Dat betekent dat als een gebouw eenmaal op “de lijst” staat, deze er niet vanaf gaat, tenzij blijkt dat het gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm.

Bijlage 2. Tijdelijke wet Groningen

Op 10 maart 2021 is het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen aangenomen door de Tweede Kamer. Als ook de Eerste Kamer instemt is de wet van kracht. Bij het schrijven van dit Lokaal Plan van Aanpak heeft de Eerste Kamer nog niet ingestemd. Tot het moment van inwerkingtreding van de Tijdelijke wet Groningen gelden de kaders uit het Besluit versterking gebouwen Groningen³, waarin de publieke regie op de versterking is geregeld.

Met het wetsvoorstel wordt NAM definitief uit het systeem gehaald en de versterking, net als eerder de schadeafhandeling, volledig in publieke handen genomen. Daarnaast wordt de bevoegdheidsverdeling tussen overheden geregeld en de versterkingsoperatie publiekrechtelijk vastgelegd. De besluitvorming wordt van opname tot uitvoering belegd bij de NCG. Dit betekent in de praktijk dat de bewoner te maken krijgt met maar één organisatie die één besluit neemt over de versterking van zijn woning.

De planning en prioritering van de versterkingsopgave worden belegd bij de gemeente. Gemeenten hebben goed zicht op de situatie van bewoners en de overige ontwikkelingen die op bewoners afkomen. Het Plan van Aanpak geeft het kader voor de uitvoering van de versterkingsoperatie en bevat de planning en prioritering van de opname, beoordeling en uitvoering van de versterking. Daarmee hebben de gemeenten een centrale rol in de versterkingsoperatie en kan invulling worden gegeven aan het koppelen van de versterkingsoperatie aan lokale initiatieven.

De Lokale Stuurgroep geeft op gemeentelijk niveau sturing aan de versterkingsoperatie. Hierin zijn de gemeente, NCG als uitvoeringsorganisatie en bij versterking betrokken woningcorporaties vertegenwoordigd en wordt gesproken en besloten over de (voortgang van de) versterking. Het door de gemeenteraad vastgestelde Lokaal Plan van Aanpak is het kader voor de besluiten die in de Lokale Stuurgroep worden genomen.

Op regionaal niveau is er het Versterkingsoverleg Groningen (VOG), waarin de aardbevingsgemeenten en de provincie besluiten voorbereiden voor het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) met het Rijk.

---

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042265/2019-06-05>.

Bijlage 3. Werkwijze van opname tot uitvoering

De werkwijze die NCG hanteert voor het proces van opname tot aan uitvoering bestaat uit een aantal stappen. Die worden hieronder kort weergegeven.

Opname & Normering

Op basis van hetgeen in het Lokaal Plan van Aanpak staat krijgen Ingenieursbureaus opdracht van NCG om opnames en beoordelingen uit te voeren. De NCG informeert de eigenaren en er vindt een kennismakingsgesprek plaats. De bewonersbegeleider van NCG heeft de taak om de eigenaars door het opname- en beoordelingstraject te helpen. Na de beoordeling en het Versterkingsadvies volgt het normbesluit waarin staat of het adres op norm is of niet. De eigenaar kan in bezwaar en beroep gaan tegen het normbesluit. Het normbesluit geeft niet weer welke maatregelen er nodig zijn om het huis 'op norm' te krijgen, dat gebeurt in de volgende fase. De eigenaar kan in bezwaar en beroep tegen het besluit.

Ontwerp

Nadat het versterkingsadvies door de bewonersbegeleider van NCG is besproken met de eigenaar wordt een voorlopige scenarioafweging gemaakt.

De te nemen maatregelen (versterking, sloop/nieuwbouw) worden in overleg met de eigenaar door een architect en/of aannemer vertaald in een concreet plan. Dit plan wordt uiteindelijk vastgelegd in een versterkingsbesluit dat de NCG vaststelt. Ook tegen dit besluit kan de eigenaar in bezwaar en beroep.

Omdat in de Tijdelijke wet Groningen het normbesluit is vervallen en er alleen nog een versterkingsbesluit is, neemt NCG in de periode vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet Groningen zogenaamde meervoudige besluiten. Dat wil zeggen: een normbesluit en versterkingsbesluit in één.

Realisatie

 Rol Bewonersbegeleiders: begeleiden bewoner tijdens uitvoering versterking.

Nu wordt het bouwplan voor de versterking of sloop/nieuwbouw van één of meerdere panden aan de hand van het versterkingsbesluit uitgevoerd. Bewoners worden indien nodig tijdens het traject ondergebracht in tijdelijke huisvesting. De aannemer begeleidt de bewoner tijdens de bouw en oplevering. Na de oplevering van het versterkte pand wordt er nazorg geleverd aan de bewoner door de bewonersbegeleider. Aan het einde van het versterkingstraject volgt een evaluatie.

Bijlage 4. Bijzondere programma's versterking

Naast de grote groep adressen die het proces volgt zoals in bijlage 3 uiteen is gezet (NCG noemt dit het primaire proces), zijn er meerdere programma's en stromingen die deels afwijken van dit proces.

Bouwimpuls

De Bouwimpuls komt voort uit het versnellingspakket dat op 23 januari 2020 overeengekomen is tussen rijk en regio. De aanpak bestaat eruit dat 6 regionale bouwbedrijven samenwerken in een Bedrijfsbureau. Het doel hiervan is om versterkingsadviezen sneller tot uitvoering te brengen. In onze gemeente gaat het om 18 adressen in Slochteren en 5 adressen in Schildwolde (alleen deel uit makend van batch 1581). In Siddeburen zijn 30 adressen onderdeel van Bouwimpuls.

Praktijkaanpak

In de praktijkaanpak worden adressen waar nog geen beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van een expert judgement. De aannemer/constructeur beoordeelt op basis van zijn kennis, ervaring en deskundigheid of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet. Als een gebouw niet aan de veiligheidsnorm voldoet, kijkt de aannemer welke maatregelen nodig zijn om een gebouw te versterken. Ook hier zijn in eerste instantie de 6 regionale bouwbedrijven in beeld, maar het is de bedoeling dat ook andere bouwers op termijn aansluiten. In onze gemeente gaat dit om 29 adressen in Lageland.

Koplopers

Vooruitlopend op de typologie-aanpak is voor één specifieke typologie al een aanpak gestart. De zogenaamde krimpjes, oftewel kleine Groninger arbeidershuisjes. In totaal doen 60 adressen mee in het koploperproject waarvan 23 in Midden-Groningen (21 in Overschild en 2 in Lageland).

Batch 1588

De adressen die deel uit maken van batch 1588 hebben een bijzondere financiering. Deze komt voort uit een bestuurlijke afspraak uit 2018 toen de versterking van deze adressen tot stilstand dreigde te komen als gevolg van het besluit van de minister van EZK om de versterking anders te organiseren. Op basis van de afspraken die toen zijn gemaakt, wordt de versterking van deze adressen voortgezet op basis van NPR 2015 en worden de kosten hiervan betaald uit een totaalbedrag dat daarvoor bijeen is gebracht. De eigenaren beschikken zelf over het versterkingsgeld en zijn zelf opdrachtgever zijn van de uitvoering. In juni 2021 zijn er aanvullende afspraken gemaakt tussen het rijk en de regio over deze groep adressen.

Agro

In het agroprogramma trekken LNV, EZK, BZK, de provincie, de gemeentes en de sector gezamenlijk op. Het vaststellen en herstellen van schade of het versterken van een agrarisch pand is immers een complexe en veelal langdurige aangelegenheid. Bedrijfsplannen en investeringen in innovaties, verduurzaming en vernieuwing zijn sterk achtergebleven en deels tot stilstand gekomen. In de uitvoering van het programma wordt nauw samengewerkt met de NCG en IMG. Het provinciale agroprogramma betreft in beginsel elk agrarisch bedrijf in het aardbevingsgebied. Ongeveer 1500 in totaal, waarbij de focus ligt op complexe gevallen. NCG richt zich op circa 530 functionele agrarische bedrijven. Het NCG-agroprogramma houdt zich bezig, naast de primaire taak van versterken, met innovaties en procesverbeteringen.

Loket Opname op Verzoek

Sinds 2 maart 2020 is het loket Opname op verzoek geopend. Eigenaren van gebouwen die geen onderdeel zijn van de versterkingsopgave, maar toch behoefte hebben aan een onderzoek naar de veiligheid van hun woning bij een aardbeving kunnen zich melden bij NCG via het loket Opname op Verzoek.

NCG voert vervolgens een analyse op het pand uit. Er wordt dan gekeken of het verstandig is om het pand te laten beoordelen of deze aan de veiligheidsnorm voldoet. Als het oordeel is dat een nadere beoordeling nodig is, dan besluit NCG om het adres toe te voegen aan de versterkingsaanpak en wordt in overleg met de gemeente bepaald welke prioriteit het beoordelen van dit adres krijgt. Gezien de beperkte beoordelingscapaciteit, kan het zijn dat het vervolgens nog geruime tijd duurt voordat er een daadwerkelijke beoordeling plaatsvindt.

Versterken Bijzondere Situaties

Er zijn situaties waarbij er niet kan worden gewacht met beoordelen en versterken totdat een adres aan de beurt is. Met name bij situaties waarbij er sprake is van sociale en/of medische urgentie, kan het wenselijk zijn de beoordeling van een adres naar voren te halen. Omdat dat binnen de lokale plannen van aanpak moeilijk is te plannen en voorzien (we weten immers vooraf niet waar en wanneer dit soort vragen zich voordoen), is er een apart programma binnen de NCG-organisatie opgestart voor dergelijke adressen. Dit wordt “Versterken Bijzondere Situaties” genoemd. Voor dit programma is beperkt beoordelingscapaciteit apart gezet en gemeenten kunnen met een onderbouwing adressen hiervoor aandragen.

Zorg-programma

Betrokken zorginstellingen, corporaties, gemeenten en het zorgkantoor hebben gezamenlijk nagedacht over een duurzaam toekomstperspectief voor de zorg. Gekeken is naar toekomstige ontwikkelingen; de veranderende wensen van cliënten, de veranderende koers van de overheid, demografische ontwikkelingen en arbeidsmarkt vraagstukken. Dit heeft geleid tot het rapport (Bevings)bestendige zorg in Groningen: Toekomstperspectief en versterken (2018). De afspraken over de realisatie van aardbevings- en toekomstbestendige zorggebouwen zijn vastgelegd in het Groninger Zorgakkoord (2019). Het programma Zorg omvat 69 zorggebouwen (=1786 adressen) die in de periode 2015 - 2018 allen zijn geïnspecteerd en waarvoor een versterkingsadvies is opgesteld. Het zorg programma is vervolgens gesplitst in twee onderdelen: Kansrijke nieuwbouwprojecten; 20 bestaande zorggebouwen (=485 adressen) verliezen de zorgfunctie en op negen locaties worden nieuwe zorgvoorzieningen gebouwd. En Versterkingsopgave; 49 zorggebouwen worden versterkt (=1301 adressen).

Scholenprogramma

Binnen het scholenprogramma worden alle 101 schoolgebouwen aardbevings- en toekomstbestendig gemaakt. Het scholenprogramma is meer dan alleen versterken van de schoolgebouwen. Het geeft ook invulling aan de gevolgen van krimp, leerlingendaling, de noodzaak tot verduurzaming en de eisen die in de 21e eeuw gesteld worden aan de huidige onderwijsgebouwen. Het scholenprogramma creëert daarmee extra maatschappelijke meerwaarde voor het gebied. Binnen het scholenprogramma worden 63 nieuwe en vernieuwde schoolgebouwen gerealiseerd. Het scholenprogramma is volledig in uitvoering en grotendeels afgerond. 28 scholen werden vóór 2021 gerealiseerd, 18 in 2021, waarna in 2022 en 2023 nog respectievelijk 16 en 1 volgen.

Dorpshuizen

Het doel van het programma dorpshuizen is een integraal versterkingsprogramma ten behoeve van veilige dorpshuizen in het aardbevingsgebied in Groningen. Het programma Dorpshuizen omvat 39

gebouwen. In de periode 2017 - 2021 zijn alle gebouwen geïnspecteerd, zijn de gegevens geanalyseerd en de resultaten zijn beschreven in versterkingsadviezen. Momenteel zijn binnen deze versterkingsopgave 11 gebouwen opgeleverd of overgegaan in eigenbeheer. In het tweede deel 2021 zullen er 8 gebouwen gereed zijn. De overige dorpshuizen zitten in de beoordelings- en planvorming fase.

Erfgoed

Goed onderhouden en vitaal erfgoed zorgt voor identiteit, samenhang, een aantrekkelijke leefomgeving en een economische basis voor bewoners en bezoekers. In het belevingsgebied bevinden zich 431 rijksmonumenten, 84 gemeentelijke monumenten en ruim 1300 karakteristieke panden. Om het erfgoed de aandacht te geven die het verdient, hebben de vijf gemeenten in de aardbevingsregio, de provincie Groningen, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), waaronder de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en de Nationaal Coördinator Groningen een gezamenlijke aanpak ontwikkeld met als doel: Het behouden en door ontwikkelen van Gronings erfgoed, landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit en daarmee de gebiedsidentiteit en een optimale balans tussen veiligheid, schadeherstel en behoud van Gronings erfgoed in zijn ruimtelijke context.

MKB

Het MKB-programma staat nog in de kinderschoenen en dat betekent dat veel processen en organisatievormen nog opgezet dienen te worden. Sinds de vaststelling van het MKB-programma in september 2020 zijn de werkzaamheden voornamelijk gericht op het opzetten van de 'tijdelijke beleidsregel schade door versterken', de herijking van de MKB opgave en het opzetten van interne processen en kaders. De omvang van het MKB-programma betreft circa 5000 MKB'ers wiens onderneming is gevestigd in het aardbevingsgebied. Het MKB-programma betreft ondernemingen van allerlei groottes variërend van ondernemers met een bedrijf aan huis tot ondernemers met een eigen bedrijfspand.

Nieuwbouwregeling

Binnen de Nieuwbouwregeling kunnen eigenaren een bijdrage krijgen in de mogelijke meerkosten bij het bouwen van aardbevingsbestendige gebouwen. Het gaat hierbij om nieuwbouw die los staat van de versterkingsoperatie. Sloop-nieuwbouw die daaruit voort komt krijgt dit budget op een andere wijze. De Nieuwbouwregeling is een percentageregeling. Op basis van de pga waarde op de locatie van de nieuwbouw krijgt de aanvrager een bepaald percentage van de bouwsom. Het ontwerp moet daarvoor voldoen aan de NPR en de aanvraag moet 8 weken voor start bouw zijn ingediend. NCG voert de regeling sinds 1 juli 2020 uit. In 2020 zijn er 28 aanmeldingen geweest die in rond de 100 (woon)eenheden bevatten. In 2021 zijn er tot nu toe 41 aanmeldingen gedaan met ongeveer 250 (woon)eenheden.

Bijlage 5. Communicatie

Het versterkingsprogramma, de bestuurlijke afspraken, de invoering van de typologieaanpak, de afbouw van de gaswinning en de verschillende regelingen en subsidies voor het aardbevingsgebied. Onze inwoners krijgen nogal wat informatie te verwerken. En ze moeten belangrijke keuzes maken. Laat ik mijn huis versterken volgens het bestaande versterkingsadvies? Of kies ik voor een subsidie? En waar besteed ik die subsidie dan aan?

Duidelijke, eerlijke en vooral persoonlijke communicatie is hierbij van groot belang. Onze inwoners moeten weten wat ze te wachten staat en moeten op basis van de informatie die ze krijgen een goede keuze kunnen maken voor de toekomst. Een keuze waar ze jaren later nog steeds achter staan.

In dit hoofdstuk geven we de uitgangspunten van de communicatie weer en beschrijven we de rollen en verantwoordelijkheden van alle partijen die een rol hebben in de versterkingsoperatie. Ook geven we een overzicht van de communicatiemiddelen die we als gemeente inzetten.

Terugblik

In de afgelopen periode hebben twee zaken een enorme impact gehad op onze communicatie met inwoners: corona en de bestuurlijke afspraken. Door corona waren er geen bewonersbijeenkomsten en weinig huisbezoeken. Onze communicatie is een stuk onpersoonlijker geworden en er werd vooral schriftelijk gecommuniceerd. De bestuurlijke afspraken vormden een communicatieve uitdaging, want hoe leg je uit wat die afspraken voor iedere inwoner betekenen?

Sinds eind 2020 hebben inwoners heel wat brieven van ons gekregen. Brieven over de bestuurlijke afspraken met informatie over hoe het nu verder gaat, waar iedereen recht op heeft, wanneer er een volgende stap komt en waar je een subsidieaanvraag kunt indienen.

Verder zijn er in die dorpen waar de versterking in de uitvoerende fase zit, nieuwsbrieven opgezet om inwoners ieder kwartaal bij te praten over de nieuwste ontwikkelingen en allerlei praktische zaken.

Ook hebben we een aantal bewonersbijeenkomsten kunnen houden, zij het binnen de beperkingen van de geldende coronamaatregelen. Zo zijn er online informatiebijeenkomsten geweest die voor iedereen via het YouTube kanaal van de gemeente te zien waren.

Vooruitblik

Nu de coronamaatregelen versoepelen kunnen inwoners die dat willen weer meer persoonlijk contact zoeken met onze gebiedsregisseurs. Daarnaast hopen we dat we tijdens de volgende inwonersbijeenkomst weer fysiek bij elkaar kunnen komen. Maar mogelijk nog wel met een hybride karakter, zodat inwoners die het liever thuis willen volgen ook aan kunnen sluiten.

Daarnaast gaat de versterkingsoperatie in Midden-Groningen door en zal zich ook in andere gebieden verder uitbreiden. We zullen ook in die gebieden de inwoners via nieuwsbrieven op de hoogte houden. Tenslotte zullen we ook meer gaan communiceren over de versterkingsprojecten in de dorpen en de behaalde resultaten.

Uitgangspunten

Dit zijn de uitgangspunten voor onze communicatie over de versterking:

- De inwoner staat centraal. Het moet duidelijk zijn wat de bewoner/eigenaar kan verwachten, wanneer er wat gaat gebeuren, welke keuzes er zijn en welke consequenties die keuzes;

- hebben. Onze inwoners moeten een weloverwogen keuze kunnen maken voor hun toekomst, waar ze jaren later nog achter kunnen staan;
- De informatie die we verspreiden is transparant, eenduidig, toegankelijk en zo persoonlijk mogelijk. We zetten verschillende kanalen in, zodat we zoveel mogelijk inwoners bereiken. Dit doen we zowel online als offline;
- De informatie is dienstverlenend van aard en ondersteunt eigenaren/bewoners van woningen bij het maken van een beslissing over de eventuele versterking, verduurzaming en verbetering van hun woning.
- Inwoners weten waar ze terecht kunnen voor informatie over de versterking van hun woning en waar ze terecht kunnen met vragen. We werken zoveel mogelijk met één vast aanspreekpunt.

Rollen en verantwoordelijkheden

Inwoners krijgen in het versterkingsproces te maken met verschillende partijen. Het is van belang dat ze weten wie deze partijen zijn en waar ze terecht kunnen met vragen. Daarnaast moet er zorgvuldige afstemming tussen de partijen plaatsvinden over wie, wanneer en waarover met een inwoner communiceert.

De partijen die wij onderscheiden zijn:

- De gemeente: de gemeente is opdrachtgever van de versterkingsoperatie en informeert inwoners over het risicoprofiel van hun woning en wat dit voor hen betekent. Daarnaast communiceert de gemeente samen met NCG over de bestuurlijke afspraken en de gevolgen daarvan;
- Nationaal Coördinator Groningen (NCG): NCG is als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer verantwoordelijk voor de communicatie vanaf het moment dat een pand is geprioriteerd en is opgenomen in het lokale plan van aanpak van de gemeente. Vanaf dat moment communiceert NCG over de (inhoudelijke) mijlpalen of deelresultaten in het versterkingsproces;
- Aannemer: tijdens de uitvoering van de versterkingsmaatregelen is de aannemer verantwoordelijk voor de communicatie over de praktische zaken, bijvoorbeeld over wat er wanneer gaat gebeuren en hoe bewoners zich hierop voor kunnen bereiden. De aannemer voert de communicatie naar bewoners en omwonenden uit onder regie van de NCG;
- Woningcorporatie: de woningcorporatie is verantwoordelijk voor de communicatie naar de eigen huurders en stemt dit zorgvuldig af met de gemeente en NCG.

In de communicatie naar bewoners staat altijd duidelijk wie de afzender is door middel van een logo, ondertekening en/of contactgegevens.

Communicatiemiddelen

De communicatie over de versterkingsopgave in onze gemeente gebeurt in goed overleg tussen de gemeente en NCG. Bij voorkeur zijn beide partijen afzender van de boodschap. In het geval van huurwoningen is de woningcorporatie afzender. De woningcorporatie stemt de informatie naar inwoners goed af met gemeente en NCG. De daadwerkelijke inzet van de communicatiemiddelen en het moment van communiceren wordt in afstemming bepaald en vastgesteld in de lokale stuurgroep.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de in te zetten communicatiemiddelen en -doelen:

Middel	Inhoud	Doelgroep	Doel	Frequentie
Nieuwsbrieven	Informatie over de voortgang van het aardbevingsdossier in Overschild, Slochteren, Schildwolde, Hellum	Alle inwoners in dit gebied	Informereren over actualiteiten	Per kwartaal
Website	Alle informatie over het aardbevingsdossier, zoals actualiteiten, regelingen en contactgegevens	Alle inwoners; met name de inwoners uit het aardbevingsgebied	Informatie over waar je wanneer bij welke instantie terecht kunt	Wanneer nodig
Brieven	Individuele informatie voor eigenaren/ bewoners en huurders van panden in de versterkingsdorpen	Eigenaren en huurders uit de versterkingsdorpen	Informereren over de voortgang van de versterkingsoperatie en de bestuurlijke afspraken	Wanneer nodig
Bijeenkomsten	Informatie over de versterkingsopgave in Midden-Groningen en de consequenties daarvan voor bewoners	Eigenaren en huurders uit de versterkingsdorpen	Informereren en vragen beantwoorden	Wanneer nodig
Persoonlijke gesprekken	Bijzondere situaties bespreken	Eigenaren en huurders met hulpvragen, deelnemers aan één van de pilots, schrijnende gevallen of bij significante schades	Informereren en vragen beantwoorden	Wanneer nodig
Spreekuren gebiedsregie	Vragen beantwoorden over het aardbevingsdossier in Midden-Groningen	Eigenaren en huurders uit de versterkingsdorpen	Vragen beantwoorden en doorverwijzen naar de juiste instantie	N.t.b.
De regiokrant	Informatie over het aardbevingsdossier in Midden Groningen	Alle inwoners; met name de krantlezende inwoners uit het aardbevingsgebied	Informereren over actualiteiten	Wanneer nodig

Bijlage 6. Bestuurlijke afspraken november 2020

In november 2020 hebben rijk en regio afspraken gemaakt over het vervolg van de versterkingsoperatie. Doel van die afspraken is in hoofdlijnen om:

- Bewoners meer rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid te bieden;
- De uitvoering te versnellen en beter beheersbaar te maken;
- Antwoord te geven op de veranderende (risico-)situatie m.b.t. het stoppen van de winning van aardgas.

De afspraken bestaan uit de volgende onderdelen:

- A. Woningen met een bestaand Versterkingsadvies (VA) of waar bestuurlijke afspraken over zijn gemaakt (ca. 13.000 woningen, waarvan 1.339 in Midden-Groningen)
- Versterkingsadviezen worden uitgevoerd, tenzij de eigenaar herbeoordeling volgens de nieuwste inzichten wil.
  - De gemeente bepaalt welke plannen al zo ver zijn dat herbeoordeling niet meer aan de orde kan zijn.
  - Eigenaren die kiezen voor herbeoordeling hebben, ongeacht de uitkomst daarvan, recht op een bijdrage van €30.000, waarvan €17.000 subsidie voor woningverbetering en verduurzaming en €13.000 vrij te besteden.
  - Eigenaren hebben recht op onafhankelijke ondersteuning.
- B. Woningen zonder VA waarbij door toepassen van de nieuwste inzichten niet goed uit te leggen verschillen ontstaan met woningen in de buurt (ca. 4000 woningen, waarvan 194 in Midden-Groningen).
- Voor een klein deel zijn specifieke afspraken nodig (sloop-nieuwbouw of aanvullende versterking).
  - De rest van de woningen wordt beoordeeld volgens de nieuwste inzichten. Ook voor deze woningen is een bijdrage van €30.000 beschikbaar (als onder A).
- C. Woningen zonder VA die niet onder A of B vallen (ca. 10.000 woningen, waarvan 1.648 in Midden-Groningen)
- Opname en beoordeling vindt plaats volgens de nieuwste inzichten.
  - De eigenaren ontvangen €17.000 subsidie voor woningverbetering en verduurzaming.
- D. Gebiedsfonds van €300 miljoen
- Beschikbaar voor inpassingskosten bij sloop-nieuwbouw van huizen en projecten in het kader van programma's voor scholen, zorg en erfgoed (riool, wegen, openbare ruimte).
  - Dekken van het tekort in batch 1588.
  - Oplossen van schrijnende situaties (€10 miljoen)
- E. Woningverbetering buiten het versterkingsprogramma:
- Voor particuliere eigenaren binnen het aardbevingsgebied die buiten de versterkingsoperatie vallen komt er een subsidieregeling van €10.000 voor woningverbetering en verduurzaming. Zij kunnen zich onafhankelijk laten begeleiden.
  - Met de woningcorporaties worden aparte afspraken gemaakt over woningverbetering. Een deel (€750) komt direct ten goede van de huurder.

F. Typologieaanpak

- Waar mogelijk worden woningen na individuele opname volgens de typologiebenadering beoordeeld, zodra dat formeel geregeld is.
- Met de typologiebenadering kunnen vergelijkbare woningen in één keer beoordeeld worden en hoeft dat dus niet meer per individuele woning. Bedoeling daarvan is versnelling van het proces. Waar dat niet kan blijft de reguliere beoordeling van toepassing.

Inmiddels hebben de eigenaren in de categorieën A en B brieven gehad over hun situatie en mogelijkheden. Voor de voortgang zal veel afhangen van de vraag in hoeverre zij herbeoordeling zullen aanvragen of niet.

Bijlage 7. Globale doorkijk per dorp o.b.v. MJVP

Dorp	Afschrijving	2022				2023				2024				2025				2026				2027						
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1		
Overschild	Opname & Beoordeling																											
Overschild	Ontwerp																											
Overschild	Realisatie																											
Lageland	Opname & Beoordeling																											
Lageland	Ontwerp																											
Lageland	Realisatie																											
Luddeweer	Opname & Beoordeling																											
Luddeweer	Ontwerp																											
Luddeweer	Realisatie																											
Siddeburen	Opname & Beoordeling																											
Siddeburen	Ontwerp																											
Siddeburen	Realisatie																											
Schildwolde	Opname & Beoordeling																											
Schildwolde	Ontwerp																											
Schildwolde	Realisatie																											
Scharmer	Opname & Beoordeling																											
Scharmer	Ontwerp																											
Scharmer	Realisatie																											
Slochteren	Opname & Beoordeling																											
Slochteren	Ontwerp																											
Slochteren	Realisatie																											
Noordbroek	Opname & Beoordeling																											
Noordbroek	Ontwerp																											
Noordbroek	Realisatie																											
Hellum	Opname & Beoordeling																											
Hellum	Ontwerp																											
Hellum	Realisatie																											
Froombosch	Opname & Beoordeling																											
Froombosch	Ontwerp																											
Froombosch	Realisatie																											
Woudbloem	Opname & Beoordeling																											
Woudbloem	Ontwerp																											
Woudbloem	Realisatie																											
Harktede	Opname & Beoordeling																											
Harktede	Ontwerp																											
Harktede	Realisatie																											
Muntendam	Opname & Beoordeling																											
Muntendam	Ontwerp																											
Muntendam	Realisatie																											
Zuidbroek	Opname & Beoordeling																											
Zuidbroek	Ontwerp																											
Zuidbroek	Realisatie																											
Sappemeer	Opname & Beoordeling																											
Sappemeer	Ontwerp																											
Sappemeer	Realisatie																											
Hoogezand	Opname & Beoordeling																											
Hoogezand	Ontwerp																											
Hoogezand	Realisatie																											
Tjuchem	Opname & Beoordeling																											
Tjuchem	Ontwerp																											
Tjuchem	Realisatie																											
Kolham	Opname & Beoordeling																											
Kolham	Ontwerp																											
Kolham	Realisatie																											
Steendam	Opname & Beoordeling																											
Steendam	Ontwerp																											
Steendam	Realisatie																											
Westerbroek	Opname & Beoordeling																											
Westerbroek	Ontwerp																											
Westerbroek	Realisatie																											
Kropswolde	Opname & Beoordeling																											
Kropswolde	Ontwerp																											
Kropswolde	Realisatie																											
Foxhol	Opname & Beoordeling																											
Foxhol	Ontwerp																											
Foxhol	Realisatie																											
Tripscompagnie	Opname & Beoordeling																											
Tripscompagnie	Ontwerp																											
Tripscompagnie	Realisatie																											

Bijlage 8. Definities

- **AOS:** Acut Onveilige Situatie.
- **Batch 1588:** De groep gebouwen die in de eerste helft van 2017 is geïnspecteerd. De versterking van deze gebouwen kan doorgaan op basis van gewekte verwachtingen en de bestaande versterkingsadviezen (op basis van NPR 9998:2015).
- **Batch 1581:** De groep gebouwen die in de eerste helft van 2017 is geïnspecteerd. Eind 2019 is bestuurlijk afgesproken dat alle woningen in deze groep versterkt worden, waarbij het liggende versterkingsadvies (op basis van NPR 9998:2015) wordt gebruikt.
- **Beoordeling:** Onderzoek of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet.
- **Bouwimpuls:** Eén van de versnellingsmaatregelen. Op 5 februari 2020 hebben 6 regionale bouwbedrijven en het Rijk een akkoord ondertekend. De bouwbedrijven werken samen in een Bedrijfsbureau. Het doel hiervan is om het proces vanaf opname te versnellen en meer integraal te maken.
- **HRA:** De Hazard and Risk Assessment is een jaarlijks onderzoek naar de veiligheidsrisico's in het aardbevingsgebied. Onderdeel van dit onderzoek is het risicomodel, waarmee op basis van een probabilistische methode de waarschijnlijkheid wordt aangegeven of een woning wel of niet voldoet aan de veiligheidsnorm. De Mijnraad heeft dit risicomodel gebruikt in haar advies. Sinds gasjaar 2021-2022 is de HRA vervangen door de publieke Seismische Dreigings en Risico Analyse (SDRA) die jaarlijks door TNO wordt opgesteld.
- **IMG:** Instituut Mijnbouwschade Groningen. Dit instituut is verantwoordelijk voor het afhandelen van schademeldingen als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld.
- **Licht verhoogd risicoprofiel (P90):** Gebouwen waarvan het op basis van het HRA-model mogelijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Mijnraad:** De Mijnraad is een onafhankelijk adviesorgaan dat de minister van Economische Zaken en Klimaat adviseert over de verlening van verschillende mijnbouwvergunningen.
- **Mijnraadadvies:** Op 29 juni 2018 heeft de Mijnraad advies uitgebracht aan de minister van EZK over wat de gevolgen zijn van het verlagen van de gaswinning voor de veiligheid en wat dit betekent voor de versterkingsoperatie. De minister van EZK heeft op 2 juli 2018 een besluit genomen over het vervolg van de versterkingsoperatie.
- **NCG:** Nationaal Coördinator Groningen, uitvoeringsorganisatie voor versterking.
- **Normaal risicoprofiel:** Gebouwen waarvan het op basis van het HRA-model waarschijnlijk is dat zij voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Normbesluit:** Het besluit waarin staat of een gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm (10^{-5}). Na het nemen van het normbesluit start de planvormingsfase. NCG neemt het normbesluit namens de minister van BZK.
- **NPR (9998):** De Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 is de richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen.
- **Opname:** Het verzamelen van gegevens van een gebouw. Dit gebeurt deels met bureau onderzoek, maar ook door het bekijken van het gebouw.
- **Risicoprofiel:** Op basis van het risicomodel in de HRA is aan alle woningen in het aardbevingsgebied een risicoprofiel toegekend. Dit risicoprofiel geeft de waarschijnlijkheid aan dat een woning niet voldoet aan de veiligheidsnorm.

- **Technisch versterkingsadvies (TVA):** In een technisch versterkingsadvies staan de maatregelen die nodig zijn om een type gebouw te laten voldoen aan de norm voor aardbevingsbestendig bouwen. Met één Technisch versterkingsadvies kunnen soms meerdere adressen van een versterkingsadvies worden voorzien.
- **Typologie-aanpak:** Aanpak van de opnames en beoordeling, waarbij per type woning maar een zeer beperkt aantal woningen uitgebreid onderzocht hoeft te worden. Als uit onderzoek blijkt dat versterking niet nodig is, dan geldt dat voor alle woningen van hetzelfde type. Is versterking wel nodig dan kan/kunnen de specifieke versterkingsmaatregel(en) bij alle woningen toegepast worden. Er zal nog wel een korte validatie-inspectie plaatsvinden om vast te stellen of een woning daadwerkelijk overeenkomt met de typologie, en er bijvoorbeeld geen constructieve wijzigingen zijn geweest.
- **Veiligheidsnorm:** In 2015 heeft de Commissie Meijdam geadviseerd om in Groningen de veiligheidsnorm 10^{-5} te hanteren. Dat betekent dat de kans dat een individu overlijdt als gevolg van aardbevingen kleiner moet zijn dan eens per 100.000 jaar. Deze veiligheidsnorm is het uitgangspunt in de NPR. Als na doorrekening van een gebouw blijkt dat de kans op overlijden groter is dan eens per 100.000 jaar, zijn versterkingsmaatregelen noodzakelijk.
- **Verhoogd risicoprofiel (P50):** Gebouwen waarvan het op basis van het HRA-model waarschijnlijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Versterkingsadvies (VA):** In een versterkingsadvies staan de maatregelen die nodig zijn om een specifiek gebouw te laten voldoen aan de norm voor aardbevingsbestendig bouwen. Voor elk adres dat wordt beoordeeld volgt een versterkingsadvies.
- **Versterkingsbesluit:** Het besluit waarin de maatregelen zijn uitgewerkt om het gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen, waarbij rekening is gehouden met voorkeuren van de eigenaren en bewoners. De NCG neemt dit besluit. Na het nemen van het versterkingsbesluit start (de voorbereiding van) de uitvoering.